

10 любопитни факта за Иван Вазов

ВЕСЕЛА АНГЕЛОВА 09.07.2021

Годината е 1850, а денят – 9 юли. В градчето Сопот, в средно заможното семейство на Минчо Вазов се ражда малкият Иван. Бащата е търговец, радетел на движението на младите.

Той стои твърдо зад идеите на българското Възраждане, а по-късно подкрепя и идеята за националното освобождение на България. Съба Вазова – майката на Иван Вазов е българска поетеса, писателка и председател на женското дружество „Постоянство“. Тя изиграва много важна роля за оформянето на Иван и като личност, и като творец.

1. Семейство

Израснал сред дивната природа, Иван Минчов Вазов още от дете се възхищава от неповторимите гледки, изпълва се с благоговение пред величието на Стара планина и истински обиква българското. Строгата патриархална атмосфера, която цари в дома му, изгражда неговия характер.

Родът на Вазов е български род, основан от Кирко (Киро) Иванов Арнаудов от гръцкото село Яновени, който се преселва в Сопот в края на 18 век по време на управлението на Али паша Янински.

В семейството на Минчо и Съба Вазови се раждат седем момчета – Иван, Георги, Кирил, Владимир, Никола, Борис и Михаил и две момичета – Въла и Ана. Бащата мечтаел да остави на първородния си син Иван търговията, но вместо да изписва тефтерите с цифри, той ги запълвал със стихове.

Минчо Вазов е жестоко заклан от турците, които нападат и опожаряват Сопот през 1877 година по време на Руско-турската война. Тогава е убит и братът на Вазов – Михаил.

2. Първото признание

През 1870 година, когато Вазов е на 20, излиза първото му печатано произведение – стихотворението „Борба“ в „Периодическо списание“ на Браилското книжовно дружество. През 1872 година издава стихотворението „Борът“, което е първото му публично коментирано стихотворение.

3. Творчество

Иван Вазов е наричан „патриарх на българската литература“. Творчеството, му е отражение на две исторически епохи – Възраждането и следосвобожденска България.

Той притежава над 22 тома творчество и неизчерпаема творческа сила. Вазов твори в трите литературни рода с изключително жанрово разнообразие. Доразвива и обогатява съществуващите преди него литературни жанрове, но създава и нови. В лириката: стихотворение, елегия, ода, сонет, балада, поема. В епоса: разказ, повест, роман, очерк, пътепис, фейлетон, публицистика.

Вазов е автор на първия български фантастичен разказ – „Последният ген на XX век“, останал и единственото му фантастично произведение.

Някои от псевдонимите, които Вазов използва, са: Пейчин, Добринов, Ц-в, Д. Н-ров, Т. Габровски, Боянец, Белчин, Н-чев.

4. Делото за кучето

От март 1879 година до септември 1880 година Иван Вазов е председател на Берковския окръжен съд. Интересно за неговата съдийска кариера се оказва делото за кучето на Михаил Първанов, което умъртвило 19 от агнетата и яретата на Еленко Атанасов.

Решението по делото е прецедент за съдебната система. Съдията обаче ще стане известен по-късно с нещо съвсем различно от правната си дейност – той е Иван Вазов. Делото се следи с голям интерес от жителите на Берковица – знае се, че собственикът на кучето Михал Първанов е близък до местните власти. Делото освен това трябвало да се гледа бързо, за да се заровят веднага убитите агнета и ярета.

След дълго изслушване на свидетели, съдия Вазов диктува решението си: „Кучето на Михал Първанов да се убие...“

По-късно с това дело от интерес се занимава и Алеко Константинов. Като млад адвокат му е интересно, защото съдът стоварва наказание на кучето. За тази история самият Вазов не пише разказ, както за други случки от Берковския край. Тя е достигнала до нас от документи и спомени на съвременници.

5. Обществен живот

Още в пловдивския си период Иван Вазов взема дейно участие в обществения и културен живот на Източна Румелия като депутат в Областното събрание от Народната партия, редактор, публицист и критик, културен деец и писател. През 1884-1885 година е подпредседател на Областното събрание от същата партия.

След падането на Стамболовия режим и възстановяването на Народната партия Вазов се включва активно в нейната дейност и е избран за народен представител от Казанлък през 1894 и 1896 година.

6. Министър Вазов

От 7 септември 1897 година до 30 януари 1899 година Иван Вазов е министър на народното просвещение в третото правителство на Константин Стоилов. След това се оттегля от активния политически живот, но през 1911 година отново е депутат в V Велико Народно събрание.

7. Любовен живот

Първите любовни трепети поетът изпитва едва на 19 години към 30-годишната Катерина. Катерина е покръстена еврейка, а мъжът ѝ Васил Кьорооглу, я е грабнал от Солун, като сам, оставайки да работи във Влашко, е поверил грижата за нея на родителите си.

Според мнозина голямата любов на Вазов е Зихра. Тя е била жена на турски бей, който пиян се удавя. След това неин покровител става руски офицер.

Първата истинска любовна драма на Вазов е с българката Пелагия. Пелагия била изключително красива и фатална жена, а страстта на Вазов към нея е вулканична. Тя обаче приела брачното предложение на руски полковник и разбила сърцето на поета. Той дори мислел да посегне на живота си след края на връзката си с нея.

Вазов минава под венчило с племенницата на митрополит Климент (писателят Васил Друмев) – Атина Болярска. Бракът им продължава едва 15 месеца. За неговия крах съвременниците винят майка му Съба, но самият

Вазов отрича това. Разводът между двамата отнема 30 години.

И накрая идва последната и най-голяма любов на Вазов – Евгения Бончева-Елмазова, с литературен псевдоним Евгения Марс. Техният роман продължава 16 години – до самата смърт на поета през 1921 г. Когато се срещат тя е на 28 години, а той на 55. Евгения е омъжена за първия български дипломиран зъболекар д-р Елмазов и майка на двама сина. Той ѝ посвещава лирическия цикъл „Трендафилите“.

8. Награди

През 1895 година Иван Вазов става носител на “Орден за гражданска чест и заслуги”. Увенчан е и с уникална сребърна Лира с панделка и струни от злато и сребърен венец от Дружество „Славянска Беседа“. През 1896 година е награден е със златен медал за наука и изкуство. През 1917 година е номиниран от граждански комитет, начело с проф. Иван Шишманов за Нобелова награда за литература.

От 21 октомври 1920 година е почетен доктор на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. През 1920 година става първият носител на най-високото отличие на Царство България – Орден „Св. равноапостоли Кирил и Методий с лента и звезда“. Същата година е награден със златен часовник с рубини от министър Стоян Омарчевски. Става носител на неприсъждано никога повече звание “Народен поет” с указ на Парламента, подписан от Цар Борис III. През 1920 година става почетен гражданин на София и почетен член на БАН.

9. Смърт

Иван Вазов издъхва в семейната трапезария от масивен инфаркт в ранния следобед на 22 септември 1921 година. Сестра му Вѐла Вазова е описала подробно последните мигове на поета. На следващия ден при направената от д-р Кубрат Каракашев в присъствието на д-р Стоянов аутопсия, сърцето и мозъкът са затворени и съхранени в стъкленици, тялото е балсамирано и изложено за всенародно поклонение в храма „Света Неделя“ от 24 до 28 септември.

Иван Вазов завещава цялото си имущество на един от своите братя, който се намира в затруднено материално положение. След смъртта му обаче министър-председателят Александър Стамболийски прокарва специален закон за създаване на музей на Иван Вазов, с който къщата в София, авторските права и цялото движимо имущество на писателя са национализирани, без компенсация. Вещите, намиращи се в трети лица, трябва да бъдат предадени незабавно, като нарушителите са заплашени с отговорност по закона за разбойничеството.

10. Памет

Името на Иван Вазов носи морският нос „Вазов“ на остров Ливингстън, Южни Шетлъндски острови, Антарктика.

Иван Вазов е изобразен на банкнотата от 200 лева, емисия 1992 година, която е в обращение от 1 ноември 1992 до 31 декември 1999 година.

Името на Иван Вазов носи Народния театър от 1976 година.

На негово име са наречени улици, булеварди, читалища, училища, библиотеки, жилищен квартал в София.

Името му носи най-високо разположената хижа в България, в планината Рила, над местността Седемте рилски езера, където Вазов пише своето произведение „Великата рилска пустиня“.

Весела Ангелова

Весела е от онези хора, чието чувство за хумор може да те разсмее до сълзи и да те разплаче до смях. Завършила е „Право“, но всячески се опитва да избягва тази сфера. Работила е в едни от най-гледаните риалити формати като „Big Brother“ и „Фермата“.

ПРОЧЕТИ

linker
SPONSORED LINKS

Спечели романа „Дегустаторките“ от Розела Посторино

Нина Николина с акустични концерти в София и Пловдив

Алис Купър тръгва на мегатурне

10 признака, че ще доживеете до достоленна старост

Телешко по китайски

Тиквички със сирена